

Aan: de leden van de raad
en de leden van het college

Gendringen,
30 september 2012

Dames, heren

Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota 2012 werd de raad geconfronteerd met een tekort voor het jaar van 2013 en de jaren hierna. De bijbehorende discussie ging niet zozeer over het ontstaan van de financiële problematiek maar was meer gericht over de gezamenlijke aanpak hiervan. Hiertoe werd unaniem besloten om een raads werkgroep in te stellen die, zonder voorwaarden vooraf, met de verantwoordelijke wethouder en ondersteuning van vakambtenaren te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot oplossingen.

Voor de daadwerkelijke start van deze werkgroep heeft de fractie van D66, om haar moverende redenen, aangegeven niet aan deze werkgroep deel te willen nemen.

Bij de eerste bijeenkomst is nogmaals uitgesproken dat elke deelnemer recht heeft om zijn eigen beleving in te brengen maar dat we streven naar een breed gedragen veranderagenda. Uiteraard behoudt elke fractie haar recht om accenten te zetten, prioriteiten toe te kennen en blijft natuurlijk verantwoordelijk voor haar eigen, politieke inbreng.

Tijdens het proces heeft de werkgroep eerst de groslijst van producten gescreend en aangegeven waar per fractie de prioriteiten liggen en/of kansen worden gezien. Daar waar twee of meer fracties dezelfde producten geïndiceerd hadden is het ambtelijk apparaat gevraagd om deze producten op meer detailniveau te presenteren. Kernvragen hierbij waren 'wat doen we nu', 'wat moeten we wettelijk doen', 'wat is beïnvloedbaar' en 'is dit incidenteel of structureel'.

De gegevens uit deze opdracht hebben een tweeledig effect gehad.

- a) Het college heeft de vrijheid genomen om op de op korte termijn haalbare effecten al in de begroting 2013 te verwerken. De werkgroep wenst hierbij nadrukkelijk te vermelden dat deze aanpassingen deel uit blijven maken van de politieke discussie.
- b) De werkgroep heeft de antwoorden besproken. Uitgangspunt hierbij was niet expliciet de financiële kant maar de vraag **of** en **hoe** kunnen **welke** grote gemeentelijke taken anders, slimmer georganiseerd worden.

Deze conclusies hebben we opnieuw gedeeld met het ambtelijk apparaat en de vraag gesteld hoe realistisch zijn deze gedachten voor de langere termijn? In een voorlopig laatste bijeenkomst van de werkgroep is het doorlopen traject samengevat in de bijgevoegde veranderagenda.

De werkgroep is van mening dat deze veranderagenda deel uit moet maken van de begrotingsbehandeling en ook door de raad vastgesteld dient te worden. De raad heeft wel de mogelijkheid om onderwerpen te prioriteren.

Namens de raads werkgroep

Lokaal Belang:	J. Finkenflügel
CDA:	P. van de Wardt
PvdA:	A. Menke
VVD:	J. Sluiter

Veranderagenda

De voorjaarsnota 2012 gaf aan, dat de te verwachten uitgangssituatie voor de meerjarenbegroting 2013 en verder neerkwam op een tekort van € 1,3 mln voor het jaar 2013. Ook in de jaren daarna werden tekorten verwacht.

Op basis van dit signaal zijn er verkennende overleggen gevoerd met het college en de fracties van Lokaal Belang, CDA, PvdA, en VVD hebben meegedacht over mogelijke richtingen om verandering tot stand te brengen. Een aantal mogelijkheden sorteert al effect in 2013. Deze zijn in de begroting meegenomen en worden daar per programma kort toegelicht.

Daarnaast is besloten tot het nader uitwerken van een aantal thema's, waarbij de nadruk dus ligt op *verandering*. De uitwerking van deze thema's en het (financieel) voordeel dat hieruit voort vloeit zal (grotendeels) niet al in 2013 kunnen worden gerealiseerd. Om effect te sorteren is noodzakelijk om de uitwerking van deze thema's zo snel mogelijk in te zetten. De thema's (in willekeurige volgorde) zijn:

- Groen
- Onderwijs
- Open Source
- Subsidies
- Accommodaties
- Vervoer
- Welzijnswerk

Bij de uitwerking gaat het om definiëring, het geven van voorbeelden uit andere gemeenten, in beeld brengen van mogelijke opbrengsten (kwalitatief en financieel) en de mogelijkheid om burgers actief te betrekken. Daar waar hieronder vragen staan zijn het voorbeelden, ze zijn niet uitputtend.

Groen

De gemeente wil met een andere manier met het groenonderhoud omgaan en gaat onderzoeken wat de beste aanpak is. De verschillende facetten worden bekeken: beplanting, gras enz. en ook de personele kant. Bijvoorbeeld: leidt een andere invulling van de beplanting de komende jaren tot minder onderhoud? Is het aantrekkelijk om het gehele groenonderhoud uit te besteden? Kunnen burgers cq wijken een rol spelen bij het onderhoud van hun eigen omgeving?

Onderwijs

Bij onderwijs gaat in eerste instantie om het neerzetten van de rol en samenhang van peuterspeelzalen – kinderopvang – basisonderwijs - buitenschoolse opvang. En natuurlijk moet de rol van de gemeente hierbij worden betrokken. Vragen zijn bijvoorbeeld: wat is wettelijk verplicht? Waar moet de gemeente actief optreden? Hoe gaat de gemeente om met de huisvesting? Hoe is de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de gemeente en de schoolbesturen?

ICT en Open Source*

Veel gemeenten zien ICT niet als core business en laten dat over aan een leverancier. Ondertussen zijn gemeenten voor dienstverlening en bedrijfsvoering afhankelijk geworden van goede ICT (en een nogal beperkte groep leveranciers). De huidige trend voorziet in de zgn. 'bodemplaat' benadering waarbij de huidige koppeling tussen gegevens en programmatuur wordt doorbroken: de gegevens zijn van de gemeente en kunnen dan met programma's van meerdere leveranciers worden benaderd. De afhankelijkheid neemt daarmee af en de mogelijkheden voor open source software nemen toe. Gaan deze ontwikkelingen voordeel voor de gemeente opleveren?

* Open source software is software waarvan de broncode vrij beschikbaar is, *Open source* is niet per se gratis. Er is namelijk nog steeds ondersteuning en hardware nodig.

Subsidies

Het algemene subsidiebeleid wordt geëvalueerd en herijkt op inhoud en financiën. Daarbij wordt met name gekeken naar het bereikte effect en de mate waarin de (wijze van) subsidie past in onze nieuwe visie. In die visie stimuleert de gemeente het zelforganiserend vermogen van de samenleving en voeren mensen, instellingen en bedrijven de regie over hun eigen bestaan. De gemeente is daarbij ook een solidaire gemeente: bij het anders invullen van de rol van de gemeente moet voorkomen worden dat minima onevenredig getroffen worden. Bij het herijken van subsidies is er uiteraard een relatie met accommodaties.

Accommodaties

Er is behoefte aan een nieuwe visie op sport- en andere accommodaties, niet alleen voor de komende jaren maar ook voor een termijn van circa 10 jaar. Wat is er dan nodig? Waar wil je als gemeente regie hebben en houden? Kun je meer dan nu het geval is accommodaties overdragen aan verenigingen? Hoe ga je om met exploitatiesubsidies? Hoe voorkom je bij overdracht dat andere (commerciële) accommodaties daaronder te lijden hebben? Hoe voorkom je leegstand van accommodaties?

Vervoer

De samenhang tussen vervoersvoorzieningen als leerlingenvervoer, regiotaxi, buurtbussen en andere mogelijkheden van vervoer zal onderzocht worden. Door de vervoersvoorzieningen, waaronder leerlingenvervoer, maar ook regiotaxi en buurtbussen, samenhangend te bezien en anders te organiseren, valt mogelijk een besparing te realiseren terwijl de bereikbaarheid van voorzieningen op niveau blijft. Zo kan het aantal buurtbuslijnen op door regiotaxi-gebruikers veel gebruikte trajecten verder uitgebreid worden (bijvoorbeeld naar het Slingeland ziekenhuis). Is het mogelijk om ook een deel van het leerlingenvervoer op deze wijze uit te voeren?

Welzijnswerk

Het welzijnswerk (breed) wordt vanaf nul opnieuw opgebouwd vanuit het wijkgericht werken. Hiertoe wordt een nieuwe visie op welzijnswerk geformuleerd. Deze nieuwe opbouw draagt bij aan het bereiken van de hoofddoelstelling en gewenste maatschappelijke effecten. De daadwerkelijke omslag zal pas (gefaseerd) vanaf 2014 plaatsvinden, uiteindelijk kan fors worden bespaard op de totale kosten.